

WYMAGANIA
EDUKACYJNE
Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA KLASY VIII

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

Niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy ósmej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych,
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności.

Dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy ósmej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych,
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności.

Dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy ósmej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej,
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej.

Dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

Bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

Celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia.

Ocenę **niedostateczna** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczająca** otrzymuje uczeń, który potrafi:

Kształcenie literackie i kulturowe (czytanie utworów literackich i odbiór tekstów kultury)

- wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych
- omówić treść wybranych fragmentów tekstów
- określić rodzaj liryki, wskazać adresata i środki stylistyczne, omówić treść wybranych utworów poetyckich
- odróżnić podmiot liryczny w wierszu od autora tekstu czy bohatera utworu
- określić czas i miejsce akcji, omówić narrację i treść wybranych powieści a także wskazać bohaterów pierwszo- i drugoplanowych
- określić ramy czasowe i wymienić elementy programu wybranych epok literackich
- wymienić polskich noblistów z dziedziny literatury
- wyjaśnić znaczenia wybranych terminów literackich i prawidłowo je stosować
- opisać dzieła należące do sztuk wizualnych
- wyjaśnić znaczenie pojęć z zakresu sztuk plastycznych
- wymienić osoby biorące udział w powstawaniu przedstawienia teatralnego oraz filmu np. reżyser, scenograf, aktor, kostiumolog
- wyjaśnić znaczenie pojęć z zakresu wiedzy o filmie
- zauważyć nawiązania pomiędzy utworami literackimi a innymi tekstami kultury

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- napisać plan rozprawki
- wyjaśnić znaczenie wybranych form wypowiedzi pisemnej takich jak list motywacyjny, podanie, list otwarty, wywiad, felieton czy życiorys i wymienić elementy, z których się składają

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wyjaśnić znaczenie pojęć z zakresu fonetyki takich jak: głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej oraz przedstawić podział głosek
- wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim

- wyjaśnić znaczenie wybranych pojęć z zakresu słowotwórstwa
- wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie
- wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną
- poprawnie stosować wybrane pojęcia z zakresu składni i dzielić wypowiedzenia wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe
- wymienić odmienne i nieodmienne części mowy
- wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie
- posługiwać się wybranymi pojęciami z zakresu kultury języka, takimi jak norma językowa, norma wzorcowa czy norma użytkowa, wskazywać pomiędzy nimi istotne różnice oraz omówić rodzaje błędów językowych
- przedstawić zasady ortograficzne dotyczące poprawnego zapisu wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „ch”, „h”, „om”, „on”, „em”, „en”, „ą”, „ę”, pisowni wielką i małą literą

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń,
który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą
oraz potrafi:

Kształcenie literackie i kulturowe (czytanie utworów literackich i odbiór tekstów kultury)

- podjąć próbę samodzielnego odczytania różnych tekstów literackich na poziomie przenośnym, odnosząc się do różnorodnych kontekstów np. biograficznego
- omówić kompozycję wiersza i przedstawić podmiot liryczny, opisując jego przeżycia
- określić funkcję zwrotów do adresata
- wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze
- przedstawić definicję wybranych terminów literackich np. sonetu
- wskazać cechy bohatera romantycznego
- omówić kompozycję wybranego dzieła literackiego
- przedstawić typy bohaterów literackich, mając na uwadze znajomość lektur obowiązkowych
- wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję
- określić temat przewodni fragmentów utworu, określić czas i miejsce akcji oraz wymienić wątki główne i poboczne tekstów literackich
- określić przynależność gatunkową poznanych utworów
- omówić świat przedstawiony noweli oraz wskazać jej cechy gatunkowe
- określić ramy czasowe utworu
- zdefiniować pojęcie patriotyzm, odnosząc się zarówno do historii jak i teraźniejszości
- wyjaśnić etymologię nazwy wybranej epoki literackiej
- przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego
- wymienić najważniejsze nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego
- wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe okresu wojny i okupacji
- przybliżyć sylwetkę wybranego polskiego noblisty literackiego
- zinterpretować dzieło wizualne, przedstawiając relacje łączące bohaterów obrazu oraz sposób ich zaprezentowania
- omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie oraz wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne

- ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów
- podać przykłady filmów reprezentujących poszczególne gatunki sztuki filmowej

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu
- przedstawić kompozycję wybranych form wypowiedzi pisemnej np. artykułu, listu otwartego
- zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w życiorysie i CV oraz zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów oraz rozpoznać w tekstach ich rodzaje
- rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne
- wymienić cechy każdego ze stylów oraz wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie
- wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach oraz uzupełnić podane teksty poprawnymi formami
- rozróżniać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową
- poprawnie odmienić podane wyrazy
- wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane
- określić kategorie nazw osobowych i miejscowych
- scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy
- rozpoznać części zdania takie jak: podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik oraz związki wyrazów w zdaniu pojedynczym, a także zależności między zdaniami składowymi w zdaniu złożonym
- rozpoznać rodzaje głosek oraz poprawnie podzielić wyrazy na sylaby
- prawidłowo wskazać wyrazy, w których nastąpiły uproszczenia grup spółgłoskowych a także wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe
- wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych i przyporządkować je do odpowiedniej kategorii słowotwórczej
- wytypować wyrazy, przynależą do jednej rodziny

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń,
który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną
oraz potrafi:

Kształcenie literackie i kulturowe (czytanie utworów literackich i odbiór tekstów kultury)

- omówić znaczenie refrenu dla wymowy utworu poetyckiego oraz nazwać zastosowane środki stylistyczne i określić ich funkcję np., cel zastosowania animizacji
- omówić obraz natury wyłaniający się z utworu
- wypowiedzieć się na temat nastroju dominującego w wierszu
- wyjaśnić funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w tekstach literackich
- omówić funkcję tradycji w utworze
- dokonać analizy problematyki omawianych utworów oraz odnaleźć i przedstawić pojawiające się w nich motywy literackie
- omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu
- omówić cel zastosowania neologizmów w utworze
- wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata
- omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu
- wyjaśnić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze
- wskazać cechy antyutopii
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić alegoryczne znaczenie postaci
- wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów
- odnaleźć komizm w wybranych tekstach
- zaprezentować definicję powieści kryminalnej
- omówić kontekst historyczny wybranej epoki, m.in. wyjaśnić pojęcie awangardy w świetle charakterystycznych cech twórczości dwudziestolecia międzywojennego
- omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji
- sparafrazować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej
- wyciągać wnioski i prezentować własne stanowisko odnośnie danego problemu
- opisać światło i barwy na obrazie, cel ich użycia i sposób prezentacji a także odpowiedzieć na pytanie czy budują nastrój
- wskazać elementy realizmu i fantastyki na wybranych obrazach
- omówić tradycyjne techniki graficzne
- wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania a także zająć stanowisko krytyczne wobec wybranego wywiadu
- sformułować tezę do podanego tematu rozprawki i poprawić błędy w podanych tekstach
- omówić potrzebę i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach
- uporządkować informacje przydatne do napisania życiorysu i CV oraz zauważyć i poprawić błędy w już istniejących
- uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego
- napisać podanie i zastąpić błędne elementy poprawnymi w wybranych przykładach podań
- samodzielnie zebrać informacje do artykułu oraz zanalizować podany artykuł
- odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i interpunkcyjne w celu ich poprawy
- poprawić podany list otwarty i użyć odpowiednie środki retoryczne w celu realizacji perswazji
- nazwać w tekście i poddać analizie manipulację, perswazję, sugestię, ironię, aluzję

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- poprawić błędy w podziale wyrazów na sylaby
- stosować się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów, pamiętając o wyjątkach
- wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne oraz wskazać formant w wyrazie pochodnym
- wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności
- zapisać dowolny dialog w mowie zależnej i niezależnej
- rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne
- odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić
- dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników oraz poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki
- wskazać w zdaniu orzeczenie imienne
- przekształcić zdania pojedyncze w złożone
- zastąpić podane wyrazy synonimami
- zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi
- przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy
- rozpoznać styl podanej wypowiedzi oraz przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie
- używać poprawnych form nazwisk i nazw miejscowych
- poprawić teksty pod kątem ortograficznym

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń,
który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz
potrafi:

Kształcenie literackie i kulturowe (czytanie utworów literackich i odbiór tekstów kultury)

- przeprowadzić analizę i interpretację tekstu literackiego, biorąc pod uwagę warstwę znaczeń dosłownych, przenośnych i symbolicznych, zinterpretować puentę oraz znaczenie wybranego utworu poetyckiego, określić temat utworu i poruszone w nim problemy oraz sformułować jego przesłanie w odniesieniu do znanej sobie rzeczywistości
- omówić cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, legendy, baśni, przypowieści, mitu, bajki, dziennika, eposu i wskazać ich przykłady
- omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych
- poprawnie interpretować omawiane teksty
- właściwie argumentować, uogólniać, podsumowywać i porównywać
- zinterpretować znaczenie symboli oraz formułować uniwersalne wnioski
- przedstawić współczesny model patriotyzmu
- wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wybranej powieści
- odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera

- wyjaśniać problemy zawarte w treści lektur obowiązkowych
- wypowiedzieć się na temat języka bohaterów
- omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego
- opisać i zanalizować światło i barwy na obrazie, cel ich użycia i sposób prezentacji a także odpowiedzieć na pytanie czy spełniają rolę budowania nastroju w odniesieniu do obrazów realistycznych i fantastycznych
- omówić rolę muzyki w wybranym filmie
- dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie oraz ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu
- zredagować list otwarty
- przeprowadzić wywiad
- dokonać analizy przykładowej rozprawki oraz stworzyć rozprawkę
- przygotować tekst z uwzględnieniem stylów wypowiedzi
- napisać opowiadanie o losach wybranego bohatera literackiego
- zredagować oficjalne CV na podstawie życiorysu
- ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych
- zredagować list motywacyjny oraz napisać artykuł problemowy
- podjąć dyskusję na temat pojęcia idola i autorytetu we współczesnej rzeczywistości
- wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenie i określić funkcję w tekście
- zredagować na komputerze podanie o przyjęcie do szkoły

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- poprawnie formułować związki frazeologiczne
- tworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych
- właściwie określić formy osobowe czasowników
- poprawnie określać i stosować formy zaimków
- rozpoznać i stosować zdania bezpodmiotowe
- przekształcać zdania w imiesłowowe równoważniki zdań
- napisać tekst z wypowiedziami w mowie zależnej i przekształcić go na mowę niezależną
- przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie
- wskazać i poprawić błędy w akcentowaniu
- dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów
- utworzyć wyrazy należące do wybranych kategorii słowotwórczych

- sporządzić wykres rodziny wyrazów
- pisać teksty poprawne ortograficznie

Ocenę **celująca** otrzymuje uczeń,
który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą
oraz potrafi:

Kształcenie literackie i kulturowe (czytanie utworów literackich i odbiór tekstów kultury)

- wnikliwie i wyczerpująco oceniać postawy przedstawione w utworach literackich w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego, wykorzystywać bogate konteksty oraz formułować i rozwiązywać różnorodne problemy badawcze
- wypowiedzieć się na temat sposobów tworzenia romantycznych legend bohaterów
- odnaleźć komizm i ironię w kreacji wybranych bohaterów
- przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną
- wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski oraz wskazać teksty kultury, w których występuje motyw ojczyzny matki
- przygotować prezentację na temat autorytetu w życiu człowieka i uzasadnić ten wybór odpowiednimi argumentami
- stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury
- aktywnie uczestniczyć w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawiać swoje stanowisko i wnioski, formułować przemyślane sądy i spostrzeżenia np. dotyczące tematu roli twórczości Sienkiewicza w literaturze polskiej
- wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
- podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie
- wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
- wypowiedzieć się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
- podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów, poszukiwania rzetelnych źródeł informacji, różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej, odwołując się do różnorodnych tekstów kultury
- wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
- podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata
- wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych
- przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika
- wyjaśnić symboliczne znaczenia kolorystyki obrazów oraz omówić styl malarstwa autora wybranego dzieła
- dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej oraz omówić wybrany przykład *street artu*
- wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie
- przygotować prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki oraz muzyki etnicznej charakterystycznej dla miejsca zamieszkania

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- proponować tematy rozmów odnoszące się do omawianych utworów

- omówić wybrany felieton
- przygotować scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej
- stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów, pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki, określoną pracę pisemną związaną z tematem lekcji
- przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić a także samodzielnie przeprowadzić wywiad na dany temat z osobą ze swojego otoczenia

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wykorzystać zdobytą wiedzę o języku, by w interpretacji tekstów kultury nakreślić warstwę sensów symbolicznych i przenośnych wybranych utworów
- samodzielnie poszerzyć wiedzę językową i wykorzystać ją we własnych wypowiedziach

DODATKOWE USTALENIA

I. Obszary pracy uczniów podlegające ocenie

1. Czytanie, odbiór i interpretacja tekstów kultury.
2. Pisanie:
 - tworzenie tekstów na tematy poruszane na zajęciach,
 - redagowanie określonych w podstawie programowej form wypowiedzi (z uwzględnieniem odpowiedniej kompozycji, układu graficznego zgodnego z wymogami danej formy oraz poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej),
 - tworzenie planu odtwórczego i twórczego,
 - redagowanie notatek,
 - formułowanie pytań do tekstu.
3. Mówienie:
 - odpowiedzi ustne,
 - wypowiedzi na tematy poruszane na zajęciach,
 - wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym,
 - wygłaszanie krótkich przemówień,
 - wygłaszanie z pamięci tekstów literackich,
 - udział w dyskusji (argumentowanie, wnioskowanie).
4. Świadomość językowa:
 - znajomość zagadnień gramatyki i jej praktyczne zastosowanie,
 - znajomość zasad ortografii i interpunkcji,
 - stosowanie poznanych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych,

- zróżnicowanie języka,
- posługiwanie się słownictwem z określonych kręgów tematycznych.

5. Znajomość treści lektur.

6. Korzystanie z informacji zawartych w różnych źródłach.

7. Inne:

- technika czytania - czytanie z przygotowaniem, bez przygotowania,
- praca domowa,
- prowadzenie zeszytu i zeszytu ćwiczeń,
- praca na lekcji (indywidualna i w grupach),
- prace długoterminowe, w tym projekty,
- udział w konkursach,
- przygotowanie do lekcji,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń wykorzystuje swoje uzdolnienia,
- zadania dodatkowe.

II. Formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów

1. Wypowiedzi ustne:

- a) odpowiedź – ma na celu rozpoznanie poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia określonych wiadomości i umiejętności,
 - obejmuje materiał z 1-2 ostatnich lekcji (niezapowiedziane) lub materiał powtórzeniowy przed sprawdzianem (zapowiedziane);
- b) wypowiedź ustna – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela,
 - może być niezapowiedziana (ocena bieżącej pracy ucznia na lekcji) lub zapowiedziana z jednodniowym/kilkudniowym wyprzedzeniem,
 - krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlegają ocenie cyfrowej, ale są odnotowywane jako „plus”.

Oceniając wypowiedzi ustne nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji.

2. Wypowiedzi pisemne:

- a) diagnoza przedmiotowa
 - ma na celu rozpoznawaniu poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w odniesieniu do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego,
 - nauczyciel przeprowadza ją w zależności od potrzeb na początku roku szkolnego,
 - jest zapowiedziana co najmniej 1 tydzień wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela zakresu i czasu trwania,

- test diagnozy przedmiotowej przeprowadzanej na rozpoczęcie danej klasy jest oceniany opisowo/procentowo,
 - wynik testu nie jest wpisywany do dziennika i nie ma wpływu na ocenę śródroczną/roczną;
- b) test diagnostyczny – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania,
- nauczyciel przeprowadza w zależności od potrzeb w ciągu całego cyklu kształcenia,
 - jest zapowiedziany co najmniej 2 tygodnie wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania i zakresu materiału,
 - wyniki mogą być przeliczane na ocenę bieżącą, wpisywaną do dziennika;
- c) próbny egzamin zewnętrzny,
- jest zapowiedziany co najmniej 2 tygodnie wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania,
 - jest oceniany w obowiązującej skali dotyczącej danego egzaminu,
 - wyniku próbnego egzaminu nie przelicza się na ocenę i nie jest traktowany jako element bieżącego oceniania;
- d) wypracowanie klasowe – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi zasadami,
- zaplanowane na jedną godzinę lekcyjną,
 - zapowiedziane jest z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
 - przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań;
- e) sprawdzian - rozumiany jako samodzielna pisemna praca kontrolna uczniów przeprowadzana podczas zajęć edukacyjnych i obejmująca szerszy zakres materiału - minimum trzech ostatnich lekcji, rozdziału, działu,
- zapowiedziany jest z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzony powtórzeniem materiału,
 - przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy;
- f) kartkówka – rozumiana jako krótka praca pisemna, sprawdzająca wiadomości i umiejętności uczniów obejmujące materiał zrealizowany na jednej lub dwóch jednostkach lekcyjnych;
- może być zapowiedziana lub niezapowiedziana;
- g) dyktando - przeprowadza się po wprowadzeniu i utrwaleniu lub powtórzeniu poznanych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych,

- jest zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem.

III. Dodatkowe ustalenia dotyczące oceniania bieżącego

1. **Zeszyt i zeszyt ćwiczeń** – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe. Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
2. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
 - 1) Sprawdzanie znajomości lektur może przybierać różne formy pisemne oraz ustne.
 - 2) W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.
 - 3) Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.
 - 4) Brak znajomości treści i zagadnień z nich wypływających skutkuje oceną niedostateczną.
 - 5) Dłuższa nieobecność nie zwalnia ucznia z obowiązku znajomości lektury realizowanej zgodnie z harmonogramem. Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości jest sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.
3. **Zadanie domowe** – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu, w celu utrwalenia lub powtórzenia zdobytych wiadomości lub umiejętności.
 - 1) Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie.
 - 2) Uczeń jest zobowiązany do odrobienia wszystkich zadanych ćwiczeń/zadań; pominięcie części pracy domowej jest traktowane jako brak pracy.
 - 3) Uczeń ma obowiązek zgłoszenia braku pracy domowej lub braku ćwiczeń/zadań na początku lekcji.
 - 4) Brak zadania domowego za każdym razem jest odnotowany w dzienniku.
 - 5) Systematyczność odrabiania prac domowych jest brana pod uwagę podczas ustalania oceny śródrocznej i rocznej.
4. **Nieprzygotowanie do lekcji.**
 - a) Przez nieprzygotowanie do lekcji należy rozumieć:
 - nieprzygotowanie do odpowiedzi,
 - nieprzygotowanie zapowiedzianej wypowiedzi ustnej,
 - nieprzeczytanie tekstu literackiego zadanego przez nauczyciela,
 - nieopracowanie materiałów niezbędnych do pracy na lekcji,
 - b) zgłoszenie nieprzygotowania nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów wiedzy i kartkówek.
5. Za wszelkie plagiaty (cała praca lub fragmenty) wpisywana jest ocena niedostateczna.

IV. Zasady wystawiania ocen śródrocznych i rocznych

1. Ocena śródroczna i roczna wynika z zakresu opanowanych umiejętności, zdobytych wiadomości, a także aktywności, wkładu pracy, predyspozycji i rozwoju ucznia.
2. Ocenę śródroczną i roczną ustala się na drodze całościowej analizy bieżących wyników nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem kolejno ocen z kategorii: osiągnięcia w konkursie, sprawdzian lektura, wypracowanie klasowe, sprawdzian, kartkówka, wypowiedź ustna, praca pisemna wykonywana na lekcji, aktywność, systematyczność odrabiania prac domowych.

V. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

1. Na podstawie opinii lub orzeczenia wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną określa się dla ucznia indywidualne dostosowanie wymagań.
2. Stwierdzone na podstawie opinii/orzeczenia dysfunkcje nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego programem nauczania.
3. W ocenie pracy ucznia nauczyciel bierze pod uwagę charakter dysfunkcji ucznia:
 - a) w zakresie prac pisemnych nauczyciel może: wydłużyć czas przeznaczony na pisanie, zmniejszyć ilość zadań, nie oceniać estetyki pisma, poprawiać, lecz nie uwzględniać w ocenie błędów ortograficznych, pomóc w przeczytaniu tekstu bazowego lub poleceń, udostępnić dodatkowe słowniki i inne pomoce;
 - b) w zakresie słuchania i mówienia nauczyciel może: wydłużyć czas wypowiedzi, zadawać dodatkowe pytania ukierunkowujące, oceniać merytoryczną wiedzę, a nie formę przekazu informacji, umożliwić odpowiadanie bez obecności innych uczniów;
 - c) W zakresie czytania nauczyciel może: zachęcać do czytania, sprawdzać znajomość treści, a nie technikę czytania, umożliwić czytanie bez obecności innych uczniów.

Dodatkowe ustalenia z języka polskiego mogą ulec zmianom.